

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Dr. Samassa József,

egri érsek.

A múlt hó elején a hős Dobó városa, Eger és az egri római-katholikus egyházmegye ünnepet ült, ünnepelte *dr. Samassa József* egri érseknek püspökké szentelése harminczadik évfordulóját.

Az előkelő, mély tudományu papi férfiü ünnep-lése épp az ő kívánságára, nem öltött országos jelleget, pedig ezt megérdemelte volna, hanem zajtalan ünneplés maradt; de ez a csendes egyházi ünnep őszinte ünnepe volt Eger városának, mely mindenkor szeretettel és csodálattal vette körül az ősz főpapot. Dr. Samassa Józsefet az egri nép és az egyházmegye hivei, amidőn közebük helyezte az egyházi hivatása, megszerette a magyar szív rajongó szeretetével, mely azóta 28 év után nem csökkent, hanem napról-napra erősödött.

Az érseki székfoglaló beszéde is a hazaszeretetet tüzeben megizott szavakból állott, az egri nép megértette főpapja szavát, szívébe véste, hazaszeretetéért imádja, jóságos szívéért áldja.

Dr. Samassa József érsekről annyi jót, nemest, áldásthozó alkotást hoz fel az egri króni-

kás, hogy azt e helyütt följegyezni az utókor részére helyünk nem engedi.

A szó szoros értelmében való Isten-szolgája ő, aki papi hivatásának élve, népének, nyájának igazi lelkipásztor, anyagi ügyeinek lelkes barátja.

Emellett azonban Samassa József ott áll a közügyekért való küzdelemben is. A város, a megye ügyei intézésében ki veszi bőségesen az őt megillető részt. Iskolák, templomok, jótékony intézmények létesítésével mindig az elsők között van adamányaival. Ha szegények fölsegítéséről, ügyefogyottak gyámolításáról van szó, az érseki szoba ajtaja mindig tárva áll s a kérvényező kielégítetlenül nem megy onnan ki.

Dr. Samassa 1873-ban került az egri érseki székre s az egyházmegye vallási

és tanügyi viszonyainak javításán azóta sokat fáradoz és áldoz. A miskolczi leánynevelő-intézetet 200 ezer korona költséggel fölállította, az egyházmegye tanítói és lelkészei részére nyugdíjalapot teremtett. De különösen érzi áldozatkész-ségét Eger városa, mely diszpolgárává is választotta.

Dr. SAMASSA JÓZSEF, egri érsek.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

27 év óta

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Mi kell a magyarnak?

Nem régen emlékeztünk meg a választási mozgalmakról. Elmondottuk a dolgok állását, elpanaszoltuk, hogy mennyiféle pártra hajhásznak új jelszavakkal és kifejtettük véleményünket azokról. Most is kimondjuk határozottan jó előre, hogy mi nem kötjük magunkat sem az egyik, sem a másik párthoz. Mindeniknek van jó és rossz oldala, tehát mi csak azt a részt helyesljük, a mi jó a magyarnak, üdvös a nemzetre általánosságban.

Előző alkalomkor a Károlyi Sándor gróf gönczi levele szolgáltatott okot arra, hogy megemlékezzünk róla, jelen alkalommal Horánszky Nándor szepesi választóihoz elmondott beszéde adta kezünkbe a tollat. Horánszky, a volt nemzeti párt vezérémbere, miniszterjelölt és országosan elismert tehetség, akinek szavára sokat adnak a vezető körök. E tekintélyes férfi beszédéből kiveszszük azt, ami oly nagyon érdekel minket, tehát a *gazdasági helyzetről elmondott részleteket*.

Beismeri a szepesi beszéd, hogy a magyar közép- és kisbirtokos, tehát parasztgazda alatt megrázták a pokróczot a nehéz viszonyok. A nagy földterhek, de még nagyobb kamatoskölcsönök, az uzsora, tönkretették a gazdaságot, nyomorba kergetik a nemzetet.

Mi kell a magyarnak?...

Legelőször is olcsó hitel, hogy kigázolhasson a nyakig érő adósságból. Aztán az adóarányok rendezése, mert az eddigi adó valóságos huzásvonás volt aránytalansága miatt, mert nem a jövedelem szerint lett az felosztva. De legszükségesebb az, hogy biztosítsák a birtokosnép létfeltételét. A hivatalnoknak bizonyos összegben alól nem lehet lefoglalni adósságba a fizetését: tehát megélhetése meg van védve. Az iparosnak nem szabad lefoglalni az eszközeit, melylyel kenyerét megkeresi. Miért szabad tönkrejuttatni a földmivelőt?... Annak is szüksége van bizonyos darab földre, hogy megélhessen, mert csak azzal keresheti meg a mindennapiját. Biztosítani kell tehát a gazda megélhetését is azáltal, hogy akkora földet, amekkora a megélhetéshez szükség, ne lehessen lefoglalni. Legyen a kormánynak egyik polgár olyan kedves, mint a másik! Ha megvédi a hivatalnok fizetését 800 forintig, hogy azt semmiféle tartozásba el ne vehessék: szabjon védőtörvényt a gazdálkodó oltalmára is, hogy ne juttathassák koldusbotra!

Szavunk igazsága mellett sok bizonyítást tudnánk felhozni, de csak egyet mondunk el a gazdálkodók nehéz helyzetének megvilágítására. A magyar történelem lapjain országos pusztulásnak, nemzeti gyászos temetésnek van felvéve a

mohácsi vésznap, mikor 20 ezer magyar elveszett. Ugy-e nagy veszedelem volt, nagy csapás az országra?... Ezt minden magyar elismeri. Pedig kicsiny dolognak tűnik fel a nagy veszedelem, ha elgondoljuk, hogy Magyarországból most minden évben 100 ezer ember vándorol ki. Tehát minden esztendőben öt mohácsi vész sújtja a sokat szenvedő magyar nemzetet. Miért vándorolnak ki a legerősebb munkáskezek? Azért, mert az aránytalan adó, a gabonauzsora miatt megélni nem képesek. Világos tehát, hogy baj van a rendszerben, még pedig az aránytalan adó miatt és a megélhetéshez szükségeseknek törvényes megvédése hiányzik.

A szepesi kerületben elmondott beszéd igen helyesen foglalkozik e kérdések megoldásával. Horánszky Nándor, az általánosan nagyra tartott vezérférfiu is beismeri a bajok sokaságát, elmondja nézeteit az orvoslásra, mely az új *tehermentesítés rendszeréből és az adónak a jövedelem arányában való kirovásából* állana. A birtokososztály megmentése első és főfeladat. Ezt már hangoztatja a választásokra készülő valamennyi párt kisebb-nagyobb mértékben. De hangoztatja az ország valamennyi jobbérzelmű polgára, mert legsürgősebben most ez kell a magyarnak.

P. T.

Rabok gazdasági munkában.

Sok volt a panasz a kisiparosok részéről azért, hogy az olcsó rabmunkával tönkreteszik egyes városok iparát. E kérdéssel már többször foglalkoztak, keresték a helyes megoldást. Mert igaz, hogy a rabipar nagy versenyt támaszt mindazon városokban, ahol fegyházak vannak.

A megoldási módok egyike az volt, hogy a rabokat inkább gazdasági munkálatoknál foglalkoztassák és erre nézve lépéseket tett a kormány, hogy annak czélszerű voltát tapasztalat útján meg tudja. Első kísérletet Szegeden tettek. Onnan kapjuk a hírt, hogy a Csillag-börtön igazgatója Szeged városától 23 hold területet vett bérbe husz esztendőre.

A börtön igazgatósága már a jövő hónapban megkezdeti a föld megművelését. E munkára csakis azokat a jobb magaviseletű rabokat használják, kik büntetésüknek kétharmad részét kitöltötték.

Az igazgató terve az, hogy egyelőre csak kerti veteményeket, kevés szőlőt és facsemetét termelnek a földeken. Szőlőt is csak annyit, hogy a rabokat megtaníthassák a szőlőművelésre és az ojtásra. Az igazgatóság azonkívül nagy méhészetet fog a telepen berendezni. Az öntözéshez pedig kutakat ásat.

Ezzel tehát kiviteléhez ért a tervezett eszme.

A rabokat ezután nem képezik iparosoknak oly nagymértékben s a kisiparosok panaszai is megszűnnek. Hanem annyi tanulságot mégis szerezhetünk az esetből, hogy a bajokkal jó minél többször, minél többet foglalkozni, mert a néma gyermek baját az anyja sem érti. Lám, a kisiparosok ezen sérelmes állapotán mégis segítenek, csak nem kell a dolgokat immel-ámmal hagyni. Ahol baj, sérelem van, azt szakadatlanul emlegetni kell és kérni az orvoslást. Csak így érünk a biztos célhoz, a bajainknak némi részben való orvoslásához. A kísérletek alkalmával pedig részünkről azt a véleményünket nyilváníjuk, hogy a rabmunkások gazdasági képzésénél *csakis a zöldségtermesztés és kertészet legyen felkarolva.* Évenként százezreket visznek ki az idegen szerb és bolgár kertészek Magyarországból és ezt idővel magunk is megtarthatnók, ha a kiszabadult rabok erre képezve lesznek s másokat is megtanítanak. Vegyük mindenkor a dolgok czélszerű oldalát, a megjegyzett életü embereknek ez az elvonulva való munka a legmegfelelőbb és haszonnal járó, de legfőképpen magyar nemzeti szempontból hasznos, mert az idegennek csinál versenyt, akik az országból kifelé viszik a százezreket.

—y. —s.

A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlése.

Tátrafüred kies fürdőhelyen tartotta augusztus 27-én a Fölvidéki Magyar Közművelődési Egyesület évi közgyűlését Thuróczy Vilmos elnöklete alatt. Nagy feladatokat, óriási munkát vállalt magára ez az egyesület, mely a Felvidéken a magyarosodásnak, művelődésnek és a magyar nemzetiségnek hűséges őre. Az ország felső vidékét nemzetiségek lakják, tótok, ruthének, közbevegyül sok helyütt a német elem is. Ezt a népet nyelvében és szívében magyarrá tenni s ápolni, fölébreszteni benne a hazafiságot, a honszerelmet, ezt a föladatot vállalta magára a Fölvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, mely ennek a feladatnak a végzésében fáradságot nem ismer s nem riad vissza az áldozatok hozatalától sem. Százakra rug a néptanítók száma évenként, akiket a magyar nyelv tanításaért jutalmaz. Az apró tót iskolagyermekéből igazszívü magyar embereket, hazafiakat nevelnek ezek a tanítók esekély fizetésért. Ezek ott a Felvidéken a szó szoros értelmében való *nemzet napszámásai.*

Roppant nagy a feladat, melyet az egyesület maga elé tűzött. Óriási a munka, mely kitűzött feladata hű és lelkiismeretes elérésében annak vezető férfiakra vár. Igen nagyok az igények, melyeket a magyar társadalom az egyesület iránt támaszt és támogatásához képest joggal támaszthat. Mert az egyesület zászlójára irta annak az eszmének az ápolását, terjesztését, a melyet nagy Széchenyink is

már oly erő- és meggyőződéssel hangoztatott, szóval és írásban hirdetett s mely ma minden valódi magyar államférfiúnak, minden igazi magyar honpolgárnak egyaránt hitvallása, alapelve: hogy a magyar állam vagy magyar lesz, vagy nem lesz állam! A magyar nemzeti — és nemesak politikai állam, a magyar nemzeti társadalom és a magyar nemzeti kultúra szolgálatába szegődött az egyesület, és mint a magyar állameszme tántorithatatlan hive megfeszített erővel fáradozik a legnagyobb magyar által tervezett nagy és szép hajlék: a magyar haza felépítésén!

Nagy feladata volt az egyesületnek a multban, még nagyobb feladat vár reá a jövőben! Mert immár itt az ideje, hogy neesak folyton védjük, a magyar államiságot, a magyar nyelvet és társadalmat, hanem hogy terjesszük azt minden irányban, szerezzünk érvényt annak minden téren és minden körben. Legfőbb ideje, hogy hódító utra induljunk! S tegyük azt ne immel-ámmal, a nálunk már megszokott lassu ezammogással és sok helyütt eléggé nem kárhozatandó lassanhaladással, hanem lépjünk ki merészebben nagyobb elhatározottsággal a küzdőterre. Mert a mi nem készült el egy ezredév alatt, annak létre kell jönnie pár évtizedek alatt. Létrejöttétől függ a magyar nemzet jövője!

Ennek a jövőnek letéteményesei a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület harcosai is! Ennek a szebb jövőnek érdekében fejleszteniök kell minden oly intézményt, mely a magyar faj számbeli és műveltségi megerősödését elősegíti.

Borfogyasztási adó.

Nemesak az alacsony olasz borvám öli meg bortermelésünket, hanem legfőképpen a tulmagas borfogyasztási adó. Elsősorban föl kell emelni az olasz bor vámját, hogy ezáltal megvédjük termelőinket a tulnagy versenytől. Másodsorban a magyar borfogyasztási adót kell leszállítani. Seholy egy államban sines a bor oly tulságosan megterhelve, mint nálunk. Ma egy liter bor után, mindenféle természetü adókat beleszámítva, 18 fillért kell fizetni. Ez halatlan! Ez egyedül álló a világon.

Miként legyen lehetséges ily magas adó mellett bortermelésünk fölvirágzása? A szőlősgazda a nagy boradó miatt olesóbban kell adja a koresmárosnak. A koresmáros áthárítja a nagy adót a fogyasztóra és a végén oda lyukad ki a dolog, hogy mint minden-nél, itt is, a termelőgazda, meg a fogyasztó fizeti a nagy terhet.

Kipusztult szőlőinket újra ültették, melyben az állam támogatásának is nagy része van, de mit ér a szép termés, ha a nagy adó miatt képtelenség abból gazdálkodni, megélni. Amennyit segített a kormány a szőlőtelepítésnél, kétszer annyit ront a fentarthatásánál a tulmagas adó által.

A vidéki gazdasági egyesületek többoldalról felírtak e türethetetlen állapotok miatt a földmivelésügyi miniszterhez, de a sérelem orvoslását még ezideig megtagadta a pénzügyminiszter, kijelentve, hogy arra a pénzre, amely boradóból foly be, szüksége van. Szó sincs róla, hogy szüksége ne volna és ne értékesíthetné a boradót a pénzügyminiszter ur, de tegye mértékre azt, hogy mennyit használhat azzal a pénzzel az országnak és mennyit árt a boradó behajtása szőlőgazdaságunknak. A kettőt, ha jól mérlegeli, bizonyosan be kell ismernie, hogy a nagy boradó tönkre juttatja szőlőgazdáinkat, elkedvetleníti a termelőt, kereskedőt, de főképpen a fogyasztót. Ne esodálkozzunk az országos borhamisításokon e mellett a nagy adó mellett.

A gazdatársadalom pedig ne csüggedjen, hanem széles e hazában öszhangzólag követelje a méltánytalan magas boradó leszállítását, hogy a jogos törekvés mielőbb diadalra jusson, hogy a termelő megélhessen, a fogyasztó rendes árban jusson jó italhoz és a borkereskedelem is fellendüljön. *p—i.*

Fekete-sárga rabbi.

A Nyiregyházán megjelenő „Nyirvidék” hasábjairól olvassuk, hogy a király születésnapja alkalmából tartott ünnepélyen sem birta keresztülvinni a zsinagógában a hitközség többsége, hogy magyar beszédet tartson a rabbi. Szégyenletes dolog, de tiszta, szent igaz, hogy a mi zsidóink gyalázatosabb nímetek a nímethél. Még megértenők a dolgot, ha héber nyelven tartanák a vallásos beszédeket, de a nímethélnek semmi köze az izraelita valláshoz.

Mit keres a nímethél beszéd a magyar zsidók templomában?

Ezt kérdezi a „Nyirvidék” és kérdezzük vele mi is. Ezeket a piszkos állapotokat már tovább tünni képtelenség. Legutoljára két év előtt foglalkoztak a nímethél hitközség kérdéssel, még pedig azért a példátlanul álló szemtelen magatartásáért a régi rabbinak, *hogy felszázados magyar földön való lakása után sem tanult meg magyarul.* A hitközség nagy többsége tette meg a felszólítást, felzudultak a hallatlan fekete-sárgaság ellen és egy embernek, a rabbinak, az ellentállásán megtörtött a hazafias zsidóság mozgalma. Mindkét nyiregyházai templomban maradt a nímethél beszéd, mert a rabbik nem tudnak magyarul.

Most ez a szentes állapot újra időszerű lett és a székesfőváros egyik napilapja, a „Pesti Hírlap” cikkezett erről, elítélve a rabbi hazafiatlan magatartását. Hisszük, hogy ezen országos herce-hurca után a nyiregyházi zsidó-hitközség magyar tagjai megtalálják a módot arra, hogy ne vádolják országszerte hazafiatlansággal őket akkor, amikor általános többségben zudultak fel évek óta a fekete-sárga rabbi ellen.

A zsidó nem nemzetiség, mint az oláh, szász, tót, hanem csak vallásfelekezet és így méltán elvárhatjuk igazi magyar voltukat, amiben a hitközség tagjai részéről nem is kételkedünk, de erősen bizunk abban, hogy a fekete-sárga rabbi urak erőszakos nímetsége ellen ez-alkalommal hatásosan tenni fognak. *(P.)*

Szaporodó népiskolák.

Hazánk ezer éves főnnállásának emlékezetére a magyar képviselőház ezer népiskola fölállítását határozta el. A közoktatásügyi miniszterium föl is építette az ezer népiskolát a millenáris évforduló emlékezetére.

Wlassics miniszter azonban úgy látja, hogy nem elég az ezer népiskola s ujabban ismét több száz népiskola fölállítását vette tervbe.

Most szeptember elején 168 községben nyílik meg új népiskola, melyek legnagyobb része, Bereg, Torontál és Abauj-Torna vármegyékben épült.

Számos vidéke van azonban még édes hazánkban, ahol nincsen elég népiskola. Így kiváltképpen az alföldi rónákon, hol a tanyai rendszer folytán nem ritkán 10—12 kilométernyi távolságból kell járatni el a gyermekeket a szülőkhöz, hogy a betüvetés ismeretét a jövőre nemzedék elsajátíthassa. Ezek legtöbbszörre a túlszűrt iskolák s rendszerint nagy távolságban vannak egymástól, itt igazán szükséges, hogy szaporítsa a közoktatásügyi kormányzat az iskolákat. Ugyazintén a nemzetiségi vidékeken is.

A közoktatásügyi miniszter dícséretes buzgalommal gondoskodik népiskoláink szaporításáról, melyek a műveltség és nemzeti nevelés előmozdítói.

Az ő tevékenységének köszönhető, hogy ma már 1700 állami népiskolánk van 4000 tanítóval, amelyeknek egy része éppen olyan községekben van elhelyezve, ahol sem a község, sem a felekezetek nem képesek iskolát fenntartani s így az állami iskola nélkül a művelődés haladása lehetetlen volna.

E mellett Wlassics Gyula nemcsak felállítja az iskolákat, hanem mindent el is követ, azok működésének minél áldásosabbá tétele iránt, úgy, hogy működése minden irányban egyaránt dus gyümölcsöket hajt a nemzeti kultúra érdekeinek.

Adja Isten, hogy még soká fejthessen ki közoktatásügyi miniszterünk ily áldásthöz tevékenységet!

Ruhatisztító gróf.

Példaképpen tesszük ide ezt az igaz történetet, hogy sok szegényember fiából lett urhatnám urficska okuljon, tanuljon a példán.

Ujpesten, az István-tér 5. számú földszintes házban másfél hónappal ezelőtt egy ruha- és fehérneműtisztító intézet nyílt meg. A czégtáblája egyszerű szürke tábla, amelyen ez a felírás ékeskedett:

Keglevich Róbert
ruhamosó és tisztító intézete.

Másfél hónapig ott diszelgett ez a tábla, a nélkül, hogy sok ügyet vetettek volna rá az emberek. Most aztán egy körlevél, melyet a tisztító intézet tulajdonosa küldözgetett szét, elárulta azt, hogy az

ujpesti kis, igénytelen puczeráj-tulajdonos született gróf. Már gyerekkorában sem ment valami fényesen a dolga. Az atyja Keglevich Ödön gróf, főrendiházi titkár, szegény ember volt. Őt a kalocsai katolikus gimnáziumban taníttatta és papnak szánta. Itt tette le az érettségét. De a papságból nem lett semmi. Az apja meghalt, ő meg, az érettségét tett grófi ifju díjnok lett a magyar államvasutaknál. Nemsokáig, mert átkerült a pénzügyminisztériumba, ahol előrehaladást remélt. Hanem csak megmaradt díjnoknak itt is. Feleségül vett egy szegény leányt, Varhol Irmát. Jó teremtés volt ez a nő, tőle született a kis Margit leánya is.

Aztán meghalt az asszony. Három évvel ez előtt. Szegény embernek magára maradva, egy kis lánnyal nyomoruság a sorsa. Megnősült tehát újra. Viczena Adél szabónót vette feleségül. Az új asszonynyal azonban nem tudott meglegni. Elváltak.

Az utóbbi időben újra a Máv.-nál volt alkalmazásban altiszt minőségben. Azonkívül Promontoron egy konyakgyár a nevét viseli, ezért kapott évenként 1000 koronát. Ezelőtt két hónappal 1300 koronát kért végkielégítésül, ebből alapította a jelenlegi kis üzletet, mely most roszszul megy nagyon, de talán majd megváltozik idővel. A rokonai nem tettek semmit érte.

Az újságíró, ki meglátogatta az intézetet, megkérdezte:

— Hát azt nem gondolja, hogy a grófi névvel, a mi fogalmaink szerint legalább, sehogysem fér össze ez az ön új keresetága?

— Erre gondoltam. De... élni csak kell!

Nekünk különös, hogy egy grófi czim viselője főlesap közönséges munkásembernek, aki a más szentes ingét mosogatja, de neki nem. Őt átfőrmálta egy hosszú, fáradalmas élet, mely lehetett tán könynyelmű is, meggörnyedt, fáradt emberré tette, akinek egyetlenegy, de mindeneket döntő érvelése az, hogy: „Élni csak kell!”

A munka nemesít, a munka áldás. Ezt már belátta a gróf is és példáját igen sokan követhetik.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Szüret előtt.

Hát bizony igaza van annak, aki azt mondja, hogy a magyar gazda, ha nincs jó termés, éhen halhat, ha pedig jó van, megfulhat a saját zsirjában. Hogy messzire ne menjünk, tesszem azt itt lesz példának az idei szüret. Esztendőnk óta nem volt a szőlőhegyeknek ily bő Isten áldása és mégis nagyon sok gazda fogja szüret után a fejét esóválni, a mikor a nyakán marad a bor. Mert hát az nem igen lesz rendjén, ha ugy kell elkótyavetyélni a termést egy pár krajezáron literjét, hogy még a kötöző munkás napszámja se kerül ki belőle, ezt egyik gazduram se igen fogja akarni, arról pedig sajnos, egyik falu se gondolkozott, hogy a kellő időben megcsinálták

volna az egyedüli segítséget a borértékesítő szövetkezetet.

Ha nagy a termés, kiviszszük a felesleget más országba, ahol tisztességes árat adnak érte. Igen ám, csak hogy Péter gazda vagy Pál gazda egymagában ilyesmire nem vállalkozhatik. Egy-két akó bornál oly nagy a vasuti költség, hogy ráfizet az ember az ily kísérletre, de ha összeszedünk egy-két száz akót, azzal már lehet valamit kezdeni.

Jól van, no, gondolja egy-két nagyfejű böles, hát összeszedünk egy pár száz hordót, nem kell ahhoz más, mint hordó. Összegyűjtjük akár az egész falu termését. Itt van a bibéje a dolognak, atyám-fiai. A muszkának csak jó gyomra van, de azért amondó vagyok, hogy még az se veszi be azt a lé-löttyöt, ami előállna akkor, ha összekevernének csak egy falu termését, csak 10 gazda borát is. A pénzeért mindenki jót akar, már pedig a különböző időben szüretelt, különböző módon kezelt borok összevegyítéséből, minden más kerülne ki, csak jó bor nem, még ha valamennyi csuromméz kanaáni szőlőfürtből került volna is ki. Hiába, még ezek közt is egyik fehér, másik fekete — egyik édes, másik savanyu.

A borértékesítő, jobban mondva pinceszövetkezetek legnagyobb előnye a közös, egyöntetű szüretelés. Ezzel elérik azt, hogy több kistermelő képes nagymennyiségű egyfajta bort előállítani. Ez pedig nagy dolog ám. A nagykereskedelemben nem mérik még a sáfrányt se fontszámra, annál kevésbé a bort literenként. A nagykereskedő azt kérdi: van-e 500 hektó bor eladó? — Van? — akkor megveszem. Nincs? — akkor Isten velünk!

Ez az oka annak, hogy míg a nagytermelő egykönnyen tud a borán, aránylag jó áron, a kistermelő potom pénzért vesztegeti mindig, mert vele a nagykereskedő szóba se áll, hanem csak a közvetítő. Ez pedig — talán mondanunk sem kell — föltétlenül elviszi azt a kis hasznot is, ami a kapa és a prés után megmarad. Azaz, no — megmarad haszonnak a törköly, ebből jó pálinkát lehet főzni, bubánatában legalább ihatik akár a sárga földig a gazduram.

Ejnye-ejnye, édes véreim, hát már sohse ébredünk a tudatára a saját tétlenségünknek? Lessük színt a hirt, hogy hol alakul a nyár folyamán csak egy pinceszövetkezet is. Bizony sehol. Mennyivel előbbre vannak tőlünk a németek és a francziák. Amint elhozta a posta a hirt, hogy a franczia és német földön jó bortermésre van kilátás, ugyanakkor hírül hozta azt is, hogy mind a két helyen erős mozgalom folyik a borértékesítő szövetkezetek szaporítására. Pedig ott már most is sok ilyenfajta van.

Hejh-haj, sok víz lefolyik még a Dunán addig, amíg a magyar szőlősgazdák hasonló módon mozgolódni kezdenek. Adja Isten, hogy addig ki ne rántsák nagyon soknak a talpa alól azt a kis földet. Olesó a koldusbot nagyon, a nembánomság fáján terem a legtöbb.

A németországi mezőgazdasági szövetkezetek kongresszusa. A németországi mezőgazdasági szövetkezetek

**Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba!
Belépési szándékokat adjátok tudtul mielőbb az előljárásának,
hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.**

tizenhetedik kongresszusa a napokban ült össze Münchenben. A kongresszuson Lajos bajor herceg foglalta el az elnöki széket nagyobb beszéddel, amelyben azt hangoztatta, hogy a mezőgazdaság emelésére szolgáló intézkedések mellett a mezőgazdáknak maguknak is serényen előre kell törekedniök és e törekvésükben szorosán tömörülniök, hogy terményeiket helyesen hozhassák forgalomba és megfelelően adhassák el. E célra a szövetkezés a legjobb eszköz. A herceg azután kiterjeszkedett a mezőgazdasági szövetkezetek egyes nemeire, a bevásárlási, hitel, eladási stb. szövetkezetekre és kiemelte, hogy az, aki valamely szövetkezethez csatlakozik, lemond ugyan önállóságának egy részéről, de viszont előnyt talál benne, amely nemesak neki magának, hanem a köznek is javára válik. A herceg beszédét nagy tetszéssel fogadták. Azután a bajor belügyminiszterium, München városa, a porosz földművelésügyi miniszterium és az osztrák szövetkezetek képviselői mondtak üdvözlő beszédeket. A kongresszus hódoló-táviratot küldött Vilmos császárnak és Luitpold régens-hercegnek. A formalitások elintézése után báró Soden birodalomgyűlési képviselő előadást tartott a bajor mezőgazdasági szövetkezetek történeti fejlődéséről.

Iparszövetkezeti igazgatók tanulmányutja. A budapesti szabóiparosok hitel- és termelőség-szövetkezete versenyképességének fokozása végett Vikár Béla elnök kezdeményezésére a tömeges termelésre alkalmas gépműhelyt szándékozik létesíteni s miután az elnök ezt az ügyet a saját költségén a külföldön már tanulmányozta, ugyan-e célból a szövetkezet még két igazgatóját Stoll Nándort és Vespazian Sándort is külföldi tanulmányutra küldötte ki. A kereskedelmiügyi miniszterium méltányolva a szövetkezet eme törekvéseit, nemesak a gépek államköltségen való beszerzését helyezte kilátásba, hanem a két igazgató külföldi tanulmányutja költségeire 800 korona ösztöndíjat engedélyezett.

↔ TÖRVÉNYKEZÉS. ↔

Apa és fiu. Rác István valamikor jómódu földműves volt Kabán, de később elszegényedett s a fia kegyelemkenyerére szorult. Hetvennyolcz esztendő terhe nyomta a vállát, de hogy valamiben hozzájáruljon a háziköltséghez eljárt házról-házra koldulni. Rác Antal, a fiu, nagyon megörült az édesapja elhatározásának s minden este maga szedte ki az öreg tarisznyájából a napközben összekoldult elemőzsiát, krajezárokat. Megtörtént aztán az is, hogy a vén koldus utja kevésbé volt eredményes s ekkor rámondta a fiu:

— Kend vén korhely, ma megint lustálkodott!

— Dehogy, fiam, ha nem adtak!

— Ha mégegyszer üres tarisznyával jön kend haza, elverem, hogy holta napjáig megemlegeti!

Az öreg Rác István szomoruan nézett a fiúra s kifordult a szobából. Elment megint koldulni. A mikor aztán este hazajött fáradtan, elcsigázott testtel

s ismét kevés alamizsnát hozott haza, a fia noki-támadt, letéport a földre s rátaposott a mellére, úgy hogy tizennyolcz helyen be tört a bordája. A debreczeni esküdtbiróság fölmenő ágbeli törvényes rokonon elkövetett szándékos emberölésért tizenöt évi fegyházzal sújtotta a lelketlen fiut. A kuria szüneti tanácsa tárgyalta a dolgot és koronaügyész indítványára elutasította a bejelentett semmiségi panaszokat.

A zálogcédulák. Keppich Manó karánsebesi kereskedő a mult hónapban feljött a fővárosba egyet-mást vásárolni. Az Erzsébet-köruton hirtelen elébe állott egy alacsony, göndörhaju fiatalember s megszólította, miközben egy uriemberre mutatott.

— Nézze, uram, az a zsidó százhusz koronát akar adni ezért a zálogcéduláért, de zsidónak nem adom.

— Mi van rajta?

— Ötszáz forint ára ékszerek. A cédulákat odaadom száz koronáért magának, mert jóképe van.

Keppich felült a csalónak s száz koronáért megvásárolta a cédulát s csak akkor hült el, a mikor kiváltotta az értéktelen dolgot. A leírás után a rendőrség csakhamar letartóztatta Kelovszki Lajos ügynököt, akit hasonló dolgokért már ötször elítélték s Keppich csakugyan fölismerte benne a keresett csalót. A büntetőbiróság előtt bár mindent tagadott Kelovszki, de Székács Aladár albiró csalás vétségeért két hónapi fegyházra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

A czigányok. Tavalý nyáron hatalmas czigánykaraván vonult keresztül Oláhhercepe hátárán s táborútott a kokoriczásban. Csahamar fölállították az üstöt s tüzet raktak alája, a katlanban meg vígan rottyogott a lopott esirke, liba. Ott ültek a vén czigányok az üst körül s vigyáztak, hogy megint lába ne keljen a nagy ravaszsággal megkaparított tyukhusnak. E közben megszomjazott Kreeson Csurár Nikolae s jót húzott a köcsögből, mire Kraesoneszku Nonu a többire kiáltott:

— Ne igyatok azzal a hóhérral!

Kreeson a barátságtalan fölszólításra fölkapott egy kampósvégű botot s föbe sújtotta vele a haragosát, aki csakhamar meghalt. A gyulafehérvári esküdtbiróság halált okozott súlyos testi sértésért harmadfél évi börtönre ítélte a hirtelen kezű czigányt, akinek semmiségi panaszát a legfelső biróság elutasította.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A délafrikai háboruról szinte kár írni a lapok tudósításai után, mert hiszen az csupa hamisított adat, mit az angolok csináltak. Eppen ezért egy levelet közlünk Bayer Jenő ültetvényes-igazgatótól, ki 1 $\frac{1}{2}$ év óta Afrikában, — előbb Fokföldön, később Kimberleyben, jelenleg Bulovájóban időzik. A levelet Dr. Ternér Béla gyermekorvoshoz küldte és így szól:

Kedves Béla bátyám!

Boldognak érezném magamat, ha a burok, kik az önfeláldozó hazaszeretnek oly nemes példáját adták, lennének győztesek; a mi ez

ideig nincs kizárva. Az angol *folyton veszt*. A mai helyzet az angolokra nagyon kétségbeejtő, nagyon valószínű, hogy az angol el fogja veszíteni Afrikát. Dewett őket kijátsza rendkívüli nagy hadvezéri taktikájával, el-el fog egy-egy angol vezért és hazájába küldi. Ugy teszünk az angolokkal, mint Máty-Kovács, aki beleszorította Windischgrätzet a Dunába, mi az angolt a tengerbe fogjuk szorítani.

Mindezekhez járul, hogy nemesak a buroktól kell tartani, hanem a fekete nép is fel fog kelni, akkor fog csak lenni az igazi angol-bur háboru. Annyi fekete nép van itt, hogy bátran mondhatom, 50 ember esik egy fehérre s annival is inkább, mivel saját alattvalója is hadilábon áll az angol kormányval, mert egy bányamunkás fizetése volt azelőtt 25—30 shilling, most pedig 5—6 shilling, a többi a kormány levonja a háboru költségére. Ilyen a helyzet Dél-Afrikában. Ez ideig az angolok semmit se vettek be. Pretóriát és Johannesburgot a burok minden ellenállás nélkül átadták.

Csakis a vasutak vannak az angolok kezében, de azok is nagyon gyengén.

A mi az európai lapokban olvasható, fele sem igaz. Neretségessé teszik magukat az angolok, hisz annyi löszert, meg lovat elvettek a buroktól, mégis minden burnak 3 lora van. Régen megbánta Anglia, hogy háboruszkodni kezdett, de most már félbe nem hagyhatja, mert nagyhatalmi tekintélye elvész. Elég szégyen oly hatalomra nézve, mint Anglia, hogy oly kis nemzetet, mint a bur, 19 hónap óta nem tud legyőzni. Csodálkozom raja, hogy Európa tétlenül nézi egy szerencsétlen nemzet szabadságharcát; el hagyja veszni a maroknyi népet, melynek hazaszereteten kívül más bűne nincs. Nincs szíve Európának, mert már régen bele kellett volna szólnia ezen gonosz munkába.

Szegény burok feleségeit és gyermekeit összefogdossák az angolok és sátrakban kell nekik tanyáznia, a városokat 19 hó óta nem lakják. Ha mindezen szomorú dolgokat látná Európa, akkor bele szólna a háboru menetébe.

Hazafiui, mint testvéri szeretettel

Bayer Jenő.

Erzsébet királyné emlékezete. Szeptember 10-én lesz harmadik évfordulója annak a gyászos napnak, midőn Erzsébet királyné elvetemedett orgyilkosnak esett áldozatul. A szomorú évfordulón a budavári Mátyás templomban gyászistentisztelet lesz az elhunyt nagyszony lelkiüdvéért.

A templomból kizárt plébános. Régebb idő óta áldatlan viszálykodás folyik a budapesti görögkeleti egyházközség és plébánosa közt. A harez annyira elmérgesedett, hogy az egyházközség felmondott a lelkésznek, aki azonban a felmondást nem fogadta el, hanem ügyét a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé vitte. A miniszter úgy döntött, hogy a község nem bocsájthatja el a papját. Mindazáltal megtör-

tént, hogy az egyházközség a plébánost megakadályozta papi ténykedésében. Amikor ugyanis a plébános a minap misét akart szolgáltatni, a templomot zárva találta és így úgy ő, valamint az összesereglett hívők is a templomon kívül rekedtek.

Végyvár község ünnepe. Temesmegye egyetlen tiszta magyar községe, Végyvár minap ünnepelte fennállásának 100 éves jubileumát. Az ünnepségre Végyvárra érkeztek Molnár főispán, Kábdebó alispán, Szivák Imre, Mayer Károly, Kábdebó és Steiner Ferencz orsz. képviselők és a megye főtisztviselői, kiket a község határán diadalív alatt a rendező bizottság élén Unger József buziási főszolgabíró fogadott százas lovasbandériummal és a község lakosságával. A református templomban megtartott istentisztelet után a község díszgyűlése következett, melyen Róna Jakab tartotta az ünnepi beszédet, ismertetve a község történetét. Végül átadta Végyvárnak ez alkalomra Szmidá Lajos és Mikulányi József által megírt történetének diszpéldányát Vargies Imrénnek, a kerület képviselőjének, kinek ezen művet a községi képviselőtestület hálája és tisztelete jeléül ajánlotta. Vargies meghatva mondott köszönetet. Déli 1 órakor diszbed volt. A község jubileumát szép népünnepelely rekesztette be.

Mennyi rendjele van Fejérvárynak? Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, ki most ünnepelte ötvenéves katonai jubileumát, a következő rendjelekkel bír: 1. Az oszrák Lipót-rend nagykeresztje. 2. Az I-ső osztályu vaskorona-rend. 3. A Szent István-rend középkeresztje. 4. A katonai Mária Terézia-rend lovagkeresztje. 5. A katonai érdemkereszt brilliántokban. 6. Hadiérem. 7. 1864-ik évi schleswig-holsteini emlékérem. 8. 1898-iki udvari jubileumi ezüstérem. 9. Az 1898-iki katonai és 10. ugyanez évi polgári jubileumi érem. 11. A katonatiszti I-ső osztályu szolgálati jelvény. 12. Az orosz császári fehérsas-rend nagykeresztje. 13. A porosz királyi vörössas-rend nagykeresztje brilliántokban. 14. A württembergi királyi korona-rend nagykeresztje. 15. A perzsa nap- és oroszán-rend nagykeresztje. 16. A román korona- és kard-rend nagykeresztje. 17. A szerb takova-rend nagykeresztje. 18. A francia beesület-rend tisztikeresztje. 19. A württembergi királyi Frigyes-rend középkeresztje. 20. A szász királyi Albrecht-rend lovagkeresztje. 21. A Szent István-rend nagykeresztje. (most kapta.) 22. A bolgár katonai érdemrend nagykeresztje.

Földmivesből miniszter. Dániában régebb idő óta országgyűlési képviselő egy Ole Hanzen nevű kisgazda, aki honatya létére sem hanyagolja el gazdaságát, hanem szánt-vet. Ujabbán földmivelésügyi miniszterré lett Ole s hogy így az ország legeslegelső gazdájává lépett elő, még nagyobb kedvvel gazdálkodik. Birtokán felkereste egy ujságíró, aki leírja: hogy a földmivelési miniszternek nem valami nagy birtoka van s maga látja el az összes mezei munkákat; fia ép úgy segít a munkában s rendes heti bért kap mint a többi munkások. Ole életmódját sem változtatta meg, mert azt tartja, hogy ő tulajdonkép paraszt ember s ezt a foglalkozását előbbrevalónak tartja a miniszterségnél is.

Kétszáz család kitérése. Pápán kétszáz család készül elhagyni a róm. kath. vallást és felekezeti nélkülivé lenni. Elhatározásuknak az az oka, hogy

A KÖRTE S.

két hó előtt egy 250 aláírással ellátott kérvényt intéztek Hornig veszprémi püspökhöz, Hannig Gyula állásától felfüggesztett róm.-kath. kántortanító visszahelyezése és Kriszt Jenő plébánosnak elmozdítása végett, akit különböző visszaélesekkel vádolnak. Miután kérésükre választ sem kaptak, az aláírók egy értekezleten elhatározták, hogy kilépnek a katolikus vallás kötelékéből s felekezeti nélküliekké lesznek.

Pestisgyanus halott Budapesten. A múlt héten a budapesti keleti pályaudvarra vonattal egy Atalides György nevű sztambuli dohánykereskedő érkezett betegen. Az állomásról a mentők a Rókus-kórházba szállították, hol pár percznyi szenvedés után meghalt. Minthogy Sztambulban mostanában mindennap fordul elő pestis-eset, a Rókus-kórház igazgatóságában fölébredt a gyanu, hogy a török dohányos pestisnek esett áldozatul. Elégették összes ruhaneműit az elhunytnak, azonkívül felbontozták s minden óvintézkedés megtételére arra, hogy a keleti fehér halál az ország szívében áldozatokat szedhessen.

Az új papirospénz. Szeptember elején fölváltja a régi ötösöket az új bankó, a tíz koronás papirpénz. Az öt koronás ezüst helyébe szintén fog később egy papirbankót nyomtatni a kincstár. A most forgalomba kerülő bankó tetszetős külsejű, két angyal fohászodik rajta azért, hogy arra szoruló szegény ember erszényébe jusson. Adjon Isten minél többet az új bankóból minden olvasónknak.

Uj gyár a Székelyföldön. A Sepsi-Szent-Györgyön felszerelt szövőgyár most kezdte meg működését. Az új gyár 120 székely munkásnak ad kenyeret s ez idő szerint a katonaság részére nadrágot, zekét, kenyeres tarisznyát és szalmazsákot készít. Szegény elárvult, szertezüllő székely atyánkfiai fölségélyezésére azonban még igen sok ily gyárat kellene állítani Székelyföldön.

A benzések 900 éves emlék-ünnepe. A pannonhalmi benzésrend augusztus 25-én ünnepelte meg azt az eseményt, hogy Szent István 1001-ben kiadott diplomájával megalapította hazánkban a benzésrendet. Az első benzésapát Asztrik, ekkor hozta el Rómából Szent Istvánnak a szent koronát. A jubileumi ünnep reggel 9 órakor vette kezdetét. Fehér Ipoly főpát hálaadó istentiszteletet tartott, amely után Vojnich Döme alperjel ünnepi beszédet mondott. A jubiláló káptalan a római pápának, ő Felsége a királynak és a hercegprimásnak üdvözlő-táviratot küldött.

EGY IGAZI ÖNKÉNTES.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A baromfiak etetése.

A baromfiakat rendszeresen és naponta kell etetni. Az okszerű baromfitenyésztésnél, azok felnevelésénél főszerepet visz a takarmányozás. A baromfi tenyésztésből csak akkor remélhetünk hasznot, ha a piacon eladott baromfiakért legalább is még egyszer annyit kapunk, mint a mennyi értékű takarmányt elfogyasztottak.

A takarmányozás kérdése különösen a *kis területtel* bíró tenyésztők előtt lényeges dolog, mert míg a gazdasági nagy udvarokban a tyúk takarmányát, jóformán egész évi élelmét maga megkeresi, kikaparja, addig a kiscgazda falusi udvarán és a városi tenyésztők udvarain, a hol kisebb a terület, a helyes és olcsó takarmányozás kérdése nap-nap mellett felmerül s ahol azt nem fontolják meg eléggé, a helyes beosztással nem élnek, a felnevelt baromfiak rendszeren 2-3-szor annyiba kerülnek, a míg értékesíttetnek, vagy levágatnak, mint amennyit érnek, vagy amint azokat a helyi piacon megvásárolni lehetett volna.

A gazdasági udvarokban a tyúkok könnyen hozzájutnak mindenféle *nővényi* és *állati* takarmányhoz s így az év legnagyobb részében gazdag s elég változatos élelemhez; sőt télen sem hiányzik nekik a zöldtakarmány, bár a hó födi is a földet, mert a trágyadombon is mindig találunk *hustáplálékot*.

A baromfiak takarmányozására receptet adni bajos, mert az mindenütt a helyi viszonyoktól függően, változik.

Főszabály, hogy a baromfiak a nyári idény alatt $\frac{2}{5}$ rész zabot, $\frac{1}{5}$ rész árpát, $\frac{1}{5}$ rész kendermagot vagy napraforgó magot és $\frac{1}{5}$ kölest kapjanak. De természetesen csak akkor és csak ott, hol ez feltétlenül szükséges; a hol a baromfi reggel az eléjük szórt takarmányt csak immel-ámmal szedegeti, azután csakhamar tovább állanak s estére tele begygyel térnek haza, ott egy szem takarmány kiszórása is fölösleges, mert ott van nekik elég legelőjük. De ahol kevés a legelő, ott a fenti takarmánykeverék a legjobb, melyből fejenként a tyúkokra egész napra 1 decziliter, a ludak, kacskák és pulykákra fejenként 2 decziliter számítható.

Téli idény alatt, mely novembertől márczius 1-ig vehető, a fenti keverékben $\frac{2}{5}$ rész zabot tengeri helyettesíti, de az adagot 1-5 decziliterre, illetve a nagyobb szárnyasoknál 2-5 decziliterre kell felemelni.

A közölt takarmányadagok kifejlett baromfira vonatkoznak, de a féléven felüliek is e takarmány mennyiségben részesíthetők, az egy félévesnél fiatalabbakra 2 darabonként kell ugyanannyit számítani.

A nyári idény alatt a baromfinál a tengerivel

való etetést egészen mellőznünk kell, mert a tengeri hevit és hizlal, már pedig sem hevíteni, sem hizlalni a tenyésztőtyúkokat nem ezélünk. A fenti takarmányon kívül a baromfinak nagy szüksége van a foszforsavas mészre is. Ezen takarmányt a szabadban járó baromfi majdnem kivétel nélkül meg is találja s ha nem juthat hozzá elegendő mennyiségben, azt azáltal adja tudunkra, hogy a tojás héja puha, vagy egészen vékony s megültetve hamar összeroppan. Ily esetben a szabadon járó baromfinak is fejenként és hetenként egyszer egy kávéskanálnyi *foszforsavas mész* keverünk a lágy eledelebe.

A ki azonban a tyúkok és esibék takarmányozásánál a foszforos meszet alkalmazni nem akarja, de ezélja, hogy a baromfiak mind azt megkapják, a mire testük fejlődésére szükségük van, s így szükségük van különösen foszfortartalmu meszes anyagokra, hogy esontjaikat és tollazatukat jól kifejleszt-hessék, akkor ezen anyagokat otthon is előállíthatja. Foszforsavas meszet tartalmaznak a esontok, melyek a háztartásban ugyszólván minden haszon nélkül kallódnak el, pedig ezek a baromfi tenyésztésnél nagyon előnyösen felhasználhatók. A esontokat egy kézi-malomb n apróra kell megőrölni, illetőleg megdarálni. A esibék és a tyúkok ezen esont darát egészen meg sem emésztik, mégis sokat elemésztenek belőle és arra is szolgálhatnak, hogy a magvakat a zuzában — vagyis a gyomorban — összezuzzák, mit különben apró kavicsok lenyelése által idéznek elő. Ezek a esontdarabok foszformész tartalmuak lévén a esibék esontjai és tollai erőteljes képződéséhez hathatósan hozzájárulnak.

De a foszforos mészén kívül, melyet vagy esontliszt, vagy esontdara alakjában adhatunk a tyúkoknak, igen fontos a közönséges mész adagolása is, illetve gondoskodni arról, hogy a tyúkok mindig könnyen juthassanak a nekik szükséges mész mennyiséghez.

Hreblyay Emil.

A gyümölcs- és szőlőprésekről.

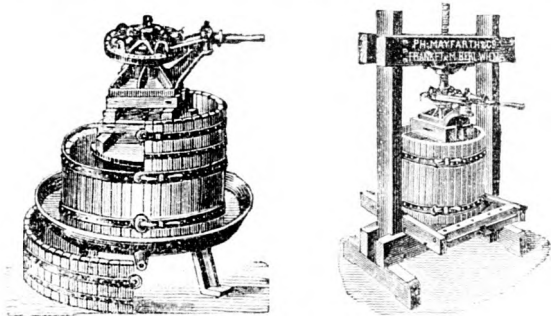
Az ország legtöbb vidékén gazdag gyümölcs- és szőlőaratásnak nézvéen elébe, a szőlő- és gyümölcsfátulajdonosok nem tesznek rosszul, ha egy ezélszerű gyümölcs- vagy szőlősajtót szereznek be, a melylyel gyorsabban és tökéletesebben is megy a munka.

A régebbi időkben az. u. n. bálványos sajtolók voltak alkalmazásban, de ezek igen lassan dolgoznak s e mellett tulságos nagy helyet foglalnak el. Ujabb időben azonban mindinkább tökéletesítették a préselő gépeket s ma már ezek mondhatni semmi követelni valót sem hagynak maguk után.

Kisebb gazdáknak, a kiknek szőlőjükhöz mért szűkebb présházuk van, nagyon jó szolgálatot tehet első képünkön bemutatott „Hercules“ gyümölcs- és szőlősajtoló, a mely mindkét ezélra tökéletesen megfelel, vele nagy erőt lehet kifejteni és így a szőlő vagy gyümölcs préselését szép eredménnyel végzi.

A jó sajtolóknak az kell, hogy főtulajdonságuk

legyen, hogy a szőlőt vagy gyümölcsöt lehetőleg tökéletesen sajtoltják ki, mert a legutoljára lefolyó lé különösen gazdag ezukor és más a gyümölcsbornak tartósságot és jó ízt kölcsönző anyagokban. A Mayfarth-féle gyümölcs- és szőlőprések e tekintetben kifogástalanok, jó anyagból, tartósan és gondosan vannak elkészítve s velök esekély oró alkalmazása mellett a legmagasabb nyomási eredmény érhető el. E mellett ezen borsajtók nem drágák. Az első képen

Mayfarth-féle szőlő- és gyümölcsprések.

bemutatott kettős emeltyűszerkezettel és nyomóerő-szabályozóval ellátva 72 frt s ez már nagyobb szőlős-gazdának is megfelelő, van azonban egész kis üzem számára az u. n. „Mignon“, vagy „Gnom“ gyümölcs és szőlőprés, amely előbbinek ára pl. egy 20 literes sajtoló kosárral 25 frt. A gnom szőlő és gyümölcs-sajtoló 36 frt és ebbe körülbelül 70 liter szőlő töltethető fel egyszerre.

Második ábránk egy-egy kettős nyomószerkezettel és nyomó erőszabályozóval készített gyümölcs-sajtót mutat be nagyobb üzemek, több gazda, vagy szövetkezetek részére.

Az említett préseknek P. H. Mayfarth és társa bécsi czég a gyártója. *A. E.*

A legkorábbi takarmány.

Sok gondot okoz a gazdának, amidőn tavasszal takarmánya fogytán van, a lóhere, luczerna a tél mostohasága miatt kiveszett vagy kifagyott, ami gyakran előfordul, vagy egérpusztítás által megsemmisül, mit etessen június első felében.

Már június 20-dika körül van zabos bükköny, vagy ahol jó rétek vannak, van akkor már elég takarmány. Legnehezebb a dolga a gazdának május közepétől június közepéig. Ilyenkor segíthet magán, ha legkorábbi takarmánynak rozst vet, amely a zabos-bükköny, esalamádé előtt kaszálható s ha esetleg marad, szárítva etethető. A szarvasmarha különösen nagyon szereti az idejében lekaszált rozst. Ismeretes, hogy a rozst nem válogat a talajban, a homoktalajban éppen úgy megterem, mint a kötöttben. Ha aratáskor az ezen czélra szánt tarlón még a kepék közt az első szántást megadjuk, augusztus közepén a másodikat, szeptember elején elvetjük, alig lehet arra eset, hogy jól ne sikerülne. A rozsvetés ritka volta legtöbbször a helytelen munkában keresendő. A takarmánynak vetett rozst után tenyészideje rövid, a talajt nem zsarolja ki, amidőn felszárítva elhordatott, elvethető még akár mag, akár takarmány-tengerivel, tehát azon talaj két termést ad.

Takarmánynak a rozst akkor kell felszárítani, amikor még kalászat ki nem hánytá, a későbbben lekaszált rozst a marha nem szívesen eszi, sőt el sem fogyasztja.

MULATTATO.

Szép ősz.

Ugy szereltek napsugaras ősön,
Kint járni a hallgatag mezőkön...
Mint ha e nagy, derült nyugatombán:
Saját sorsom őszi képe volna.

Megnyugvás gondolom előre,
Ilyen ősön arra az időmre.
Nincs virág, nincs millió madárdal,
De az ég, föld tele napsugárral.

— Gondviselő édes Istenem te,
Ilyen őszt adj az én életemre.
Hagyd tele a szívemet meleggel,
Napsugaras, nyájás szeretettel.

Szabolcska Mihály.

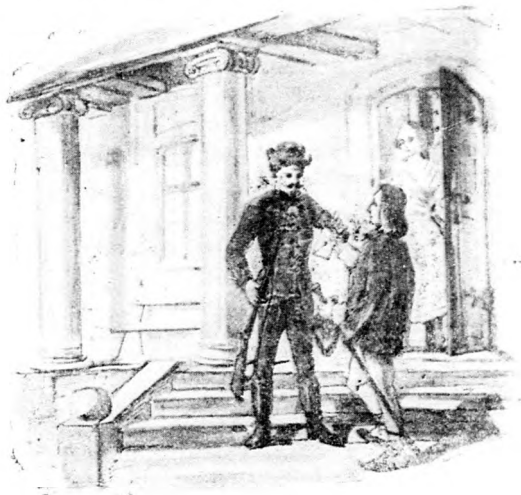
KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGENY. — (36. Folytatás.)

Írta: **PÉTERFI TAMÁS.**

— Mit mondott még neked a beteg? — kérdezte a mőcz legénytől.

— Ugy mondotta, hogy a malmos Eszternek adjam a kezébe. Ő tud orvosságot. Aztán sirt, jajgatott.

„A „flore mundra“ küldi . . .“

— Kedves Flórá! . . . sóhajtott Eszter.
— Ninesen mellette ápoló kéz, senki.
— Én veled megyek a beteghez.
— A bizony igen jó lesz, mert emlegette, hogy a malmos Eszter elhozza az orvosságot.

— Te nem fogsz-e bántani? — kérdezte Eszter jól a szeméi közé tekintve a legénynek.

Ott azzal ijesztettek, hogy engemet itt fog-nak a katonák föbelőni, de megesküdtem a beteg-nek, hogy elhozom a levelet, hát eljöttem a vesztő-helyre . . .

— Itt nem lesz bántódásod, hanem ott felelsz-e érettem?

— Ma estig ott maradhatsz. Nem lesz bajod, mert ügyelek reád, biztatta a mócz legény.

— És ha tovább kell maradnom a betegnél? . . .

— Én tovább lehet, hogy nem maradhatok Kis-Székelyen.

— Miért?

— Nem oda tartozom.

— Hát hovávaló vagy?

és az ártatlan gyermeket nem akarta rémiteni. Egy-két könnyesepp lecsordult arcán, de sietett letörülni, nehogy meglássa a gyerek.

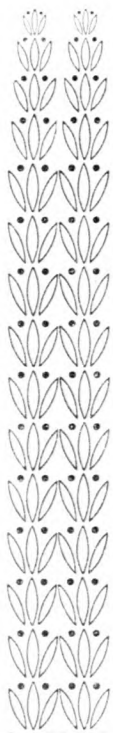
Eszter fölkérte, hogy segítsen gyorsan elkészülni neki a látogatásra.

— Először is édes Irma adj egy palaczk ó-bort. Én borecetet töltök egy másik üvegbe. Van mandulád, kedvesem?

— A kamrában találsz.

— Ott a gyógyfűvekből is szedek össze. A toll-késedet ne feledd átadni édes Irma. Lehet, hogy eret kell vágjni rajta. Vértolulása lehet.

A kamrában Eszter fölpackolt. Sok mindent kellett vinnie, tehát egy átalvető tarisznyába rakta be s harmincz percz múlva már utban volt a leégett malomház helye felé.

A DUNA A VASKAPUNAL.

— A Janku táborából jöttem előre jelenteni, hogy megérkezik ma este a havasok királya. De most már siessünk, nehogy itt találjon vagy egy magyar katona, mert akkor csakugyan betelik, amit jövendöltek. Föbelőnek, hogy sohasem megyek haza többé, mert ezt már az oláh báró megmondotta.

— Ha nagyon félsz, csak menj előre a malompallóig, ott várj meg engem!

— De biztosan jöjj malmos Eszter! — kérte a mócz legény.

Eszter még egyszer megígérte és az oláh ifju serényen távozott a veszélyes helyről.

Amint az ajtón beléptek Bárdy felsőhajtott:

— Mi lesz belőlünk? . . . Mi lesz a családomból? . . .

— Nem kell csüggedni Ákos, — biztatta Eszter, van még másfél hordó puskaporunk a harezra.

— Nem tudod mit beszélsz, Eszter!

— De tenni tudom mit tegyünk.

— És a nagy tábor? a Janku tábora? . . .

— Arról még van időnk gondolkozni estig. Most készülök Flórához.

Bárdyné mindent hallott, de nem mert fölajdulni keservében. A tulsó szobában játszadozott leánykája

Ott várakozott rá a tulsó parton a mócz legény, de Eszter átkiáltott hozzá:

— Jer! jer! segíts, ha legény vagy!

A mócz legény ugrándozott jókedvében és ugy szaladt a leány elé. Eszter az ifju vállaira tette az átalvetőt, hadd czipelje. Azután elővonta felső szoknyája alól a kétésovü karabint és megmutatta az oláh legénynek.

— Én hozzátok megyek, de aki bántani merne azonnal lelövöm! Még téged is, ha nem viselkedel tisztességesen!

A legény megrázkódott e szavakra.

— Te olyan szép vagy, mint a „fiore munda“, s mégis veszedelmes. Tudsz löni legalább?

— Majd meglátod, ha szükség lesz. Most pedig beszéljünk Flóráról. Mikor lett beteg a szép leány?

— Ott lett beteg a pópánál. Éppen akkor, mikor a Janku királyunkról elmondottam a hírt a domnu bárónak.

— Siess! lépjél nagyobbakot! — biztatta Eszter a legényt. Még ebédre ott akarok lenni Flóránál.

A legény vállain emelte az átalvető tarisznyát és Eszter többet nem kérdezt az oláh táborról. Ebéd

előtt elég volt ennyi a rémhírből. Majd, ha ott lesz a „flore mundra“ mellett: ő többet fog mondani, sőt a menekülésről is gondoskodik bizonyosan a jó leány, a szövetséges társ.

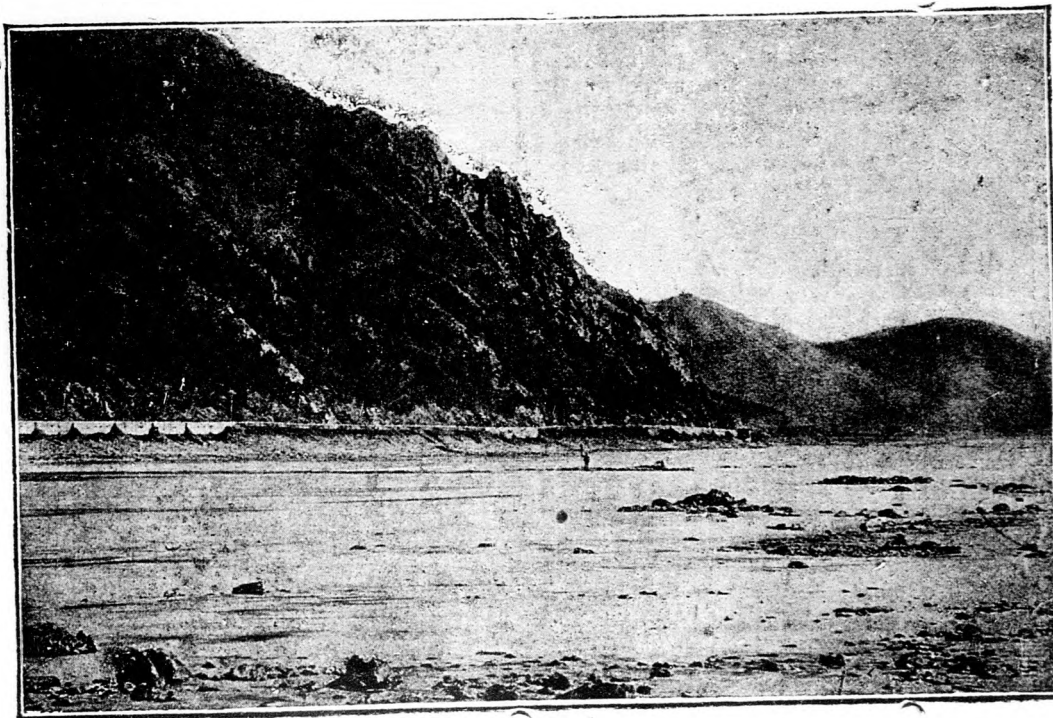
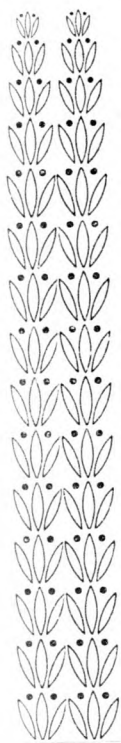
XV. FEJEZET.

A beteg.

Hárhulla Péternek nehéz perczek voltak azok, míg az orvosságot várta, mert valójában nem remélt. El sem képzelhette, hogy az ő leányának betegségében való félrebeszélésére akadjon magyar leány, aki átjön az oláh lázadás fészkebe. Az oláh báró nem találta helyét. Járkált, de nem merte egyedül hagyni kedves betegjét. Homlokán nehéz gyöngyök mutatkoztak, aztán ha betegjére pillantott, a könnyei is meg-

Képeinkhez.

Egy igazi önkéntes. Szeptember elseje van. A nagyságos asszony még nem érkezett haza a fürdőről, de minden perczen várják. Mariska, a szobaciczus készen van a takarítással, csupán a legutolsó kis szobába porozgat, hogy a megérkező urnő tisztán találja a lakást. Hát éppen akkor jön meg Pista, a Mariska Pistája, a huszárönkéntes. Mariska szintén katonás leány ám. Olyan »vigyázz!« állásba vágja magát a Pista előtt, hogy csak gyönyörűség.

A DUNA A VASKAPUNÁL.

eredtek, de elfordult, hogy ne lássa a kedves, az egyetlen gyermeke.

A pópát is el akarta hivatni vigasztalónak, hanem a beteg nyugtalanul fogadta az említését. Azt mondta a szép „flore mundra“, hogy elkergeti a szent embert.

Százszor nézett ki az ablakon a kastély felé, ezerszer gondolta el, hogy azalatt küldötijét, a mócz legényt főbelőtték, vagy keresztül szurták, s még ami ezeknél is hamarabb megtörténhetett: fölakasztották nagy sebessen. És mégis várja, mert kétségbeesésében, tehetetlenségében nem tudott mást az oláh báró.

Mikor végre az ablakából megpillantotta a közledő Esztert és a mócz legényt, nem tudta a reszkető apa, hogy miként adja tudtára beteg gyermekének. Oda fordult a beteg felé és arca megvidult, meg elkomolyodott egymásután egy néhányszor s mielőtt szólhatott volna, a beteg kitalálta.

— Jönnék! . . . Ő is jön! . . . Ugy-e apóka, hozzák már az orvosságot nekem? . . .

— Igen drága angyalom! (Folyt. köv.)

Sőt azt is kijelenti, hogy ő az igazi önkéntes és nem a Pista. De jön a szakácsné, az a hordóképű Zsuzsi s megzavarja őket a szavával: »jön a nagysága! . . .« Hanem nehéz megijeszteni ezeket a katonákat, főleg a Mariskát, aki nem fél, mert ő az igazi önkéntes.

A kortes. Minden adás-vevésnél közvetítőre van szükség, még a gyesznók eladásához is, miért ne használnának az elvek megvásárlásánál kalmárokat? Használnak bizony és pedig a képviselőválasztás most van a küszöbön, megindulnak a kortesek, ezek az emberesiszárok. Van rábeszélés, kortesfogás, vagyis választási csalás, itatás, hogy butuljon tőle a magyar, mert könnyebb megvásárolni részeg fővel. Képünkön egy eredeti kortes alakot mutatunk be. Párját ritkító, jó alak. Mintha az a jó Isten is kortesnek teremtette volna. Ő vezeti a falu szavazóit, bár lehetséges, hogy jómagának ninesen választási

joga, de vigye fránya! nagy a tudománya. Nagy száj, kitartó erő kell a kortesnek, hogy három éjjel s három nap le se hunyja a szemét egy végtében, csak beszéljen és igyék. A korteskedésnél ez a tudomány. Hej, sok ezimborát lehet találni az életben ennek a mai képnek, de ha az emberek bele mennek a vásárba, hát miért ne lenne kortes az eladó meggyőződéshez?! Szomorú vásár, de ha megesik...

A Duna a Vaskapunál. Boldogult emlékü Baross miniszter ott hült meg a Vaskapunál. De hát micsoda az a Vaskapu? A Dunafolyó medréből kiálló vaskemény sziklák, melyek között életveszélyes volt a hajózás századokon keresztül. Ezt kellett megnyitni, hogy a Fekete tengerrel és ezáltal a tengerekkel közvetlen hajóutat nyerjünk. Sok millióba került, évekig tartott, hanem Baross, a *vasminiszter*, erősen kitartott és keresztül vitte ezt a világraszóló nagy munkát a kereskedelem és a közgazdaság emelésére. Megrázkódott az az országrész, mikor a robbanó szerek métermázsai nyitogatni kezdték a tömör sziklákat. Tartós, nehéz munkálatok után, végre megnyílt a vízi út az Al-Dunán, de a vasember, Baross, meghült és bele halt. Két szépen sikerült képet mutatunk be ez alkalommal a Vaskapu akkori alakjáról, mikor még nem volt hajózható.

Szótalány.

Összesen négy betűm

Egy szótagot képez,

A szerelmeseknek

Este kedves kép ez.

Ábrándoznak rajtam,

De van más értelme,

Mert gazdánál vagyok

Egy darab föld neve.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő szeptember hó 8.

A „Független Ujság“ 34. számában közölt talány megejtése

Magyarország a magyaroké legyen!

Helyesen fejtették meg: Tóth Margit, Beke Zsuzsika, Jánosi Rózika, Komlós György, Illés Gergely, Wilmányi Kiss Sándor, Bohár László, Becze Károly, László Endre, Cséplő József, Baráth János, Rózsai János, Békés András, Magyar Pál, Tók Dénes.

A sorshuzásnál Bohár László (Toponár, Somogy-megye) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás „Közös sors“ című eredeti székely regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

M. A. urnak S á r v á r. Cikkkét köszönettel vettük, jelelszámunkból elkésett, de legközelebb, kevés simításal jönni fog. — **B-ó J-n** urnak. A dolgozat elég jó volna, de tulterjedelme miatt lapunk gazdasági rovatába, — ahol minél több kisebb cikkekét igyekeznünk adni — nem való, kérünk rövidebbet. — **V. Á.** urnak, K o l o z s v á r. Előbbi üzenet önnök is szól. — **K. M.** urnak, S e g e s v á r. Gyümöletpálinka főzésénél egy hektóliter cefzéből átlag készíthető szilvából: 10—12 liter, almából vagy körtéből 8—10 liter 40%-os pálinka. — **Fekete**

Antal urnak. Hisszük, hogy nagy örömet szerzett a megfejtésért nyert székely regény, de még kedvesebb lesz, ha tudni fogja, hogy a regény írója Önnök a szomszéd falujából való, nagy-ajtai Péterfy. „Kis-Székely pusztulása“ című könyvét már megrendelheti, mert megjelent. Ara portómentes küldéssel 1 korona 20 fillér. (60 kr.) Czim: Péterfy Tamás Budapest IX., „Köztelek“. — **Szabó Miklós** urnak. **Turbók Vincze** urnak. Kérdésükre csak ügyvédiünk válasza után felelhetünk lapunk jövő számában.

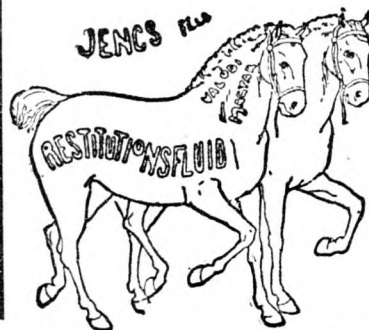
A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

JENCSE-féle

Magyar Restitutions-Fluid lovak és szarvasmarháknek.

JENCSE VILMOS gyógy-

szerező

Budapest, II. ker., Széna-tér 1. sz.

Főraktár:

Dr. EGGER „Nádor“ gyógyszerlára

Budapest, VI., Váci-körút 17,

Hol a ló vagy szarvasmarha

állandóan használatban van, e

szert nélkülözhetetlen. Rende-

sen használva az állat **izom-**

erejét fokozza, kitarlót-

va, erőssé teszi; meggá-

tolja a lábak **morev benu-**

lását, az intágulást

s az ugynevezett **pókosodást.**

— **Ara 2 korona.**

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1901. szeptember 1 én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 15:90—16:50 K. *Rozs* 13:40 K-tól 13:60 K-ig. *Arpa* 12:40 K-tól 12:70 K-ig, jobb minőségű 16:20 K-tól 18:50 K-ig. *Zab* 14:40 K. *Tengeri* 10:70 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25:40	24:60	23:60	22:80	22:20	21:80	20:80	18:80	11:20

Buzakorpa finom 8:70 K, durva 8:90 K.

Egyéb magvak: *mák* 60—68 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 30—32 K, aprószemű 34—35 K, *tarka* 26—28 K, *lencse* 24—36 K, *borsó* héjas 18—36 K, *lóhere* 136—160 K, *lucerna* 88—96 K, *baltaczim* 26—28 K.

Takarmányvásár. Réti széna 440—580 fillér, muhar 500—600 fillér, zsupszalma 280—400 fillér, alomszalma 260—320 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizalt ürű 34—40 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 85—90 fillér, 280—300 kg.-mos 85—90 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 86—90 fillér, szerb 84—86 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 60—68—, középminőségű 54—58—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 40—58:00, magyar tehén középminőségű 42—62:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42—63:00, szerbiai ökör jobb minőségű 40—64—, kivitel —, középminőségű 50—55—, szerbiai bika 46—64—, szerbia bivaly 30—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élőszuliban Élő borju 76—92 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 1:60—4:00 K, csirke 1:40—1:20 K, kappan hizott 5:40 K.—7:60 K. Rucza 1:80—2:50 K. Lud hizott 13—18 K. Pulyka sovány 4—5 K.

Tojás alföldi 52—55 K, erdélyi 54—55 K, ládánként. Tea tojás 100 drb 2:50—3:00 K.

Tejtermékek. Teavaj 2:00—2:20, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1:60—1:70 K, tehénturó 10—12 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 12:00—16:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 12—16—, zeller 100 drb 4:00—9:00, karalábé 1:80—2:60, vöröshagyma 100 kötés 0:—drb 2:00 q 12—14—, foghagyma 40—60—, vörösrépa 100 0:—, 1—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 0:—0:—, kelkáposzta 100 drb 2:00—6:00, vöröskáposzta 0:—0:—, fejessaláta 1:20—1:70, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 3:50—3:60, sárga 3:60—4:00.

KÜHNE E., MOSON, mezőgazdasági gépgyárában

készülnek és az őszi időnyre szállíthatók: egy- és többvasú aczélekék, leggon-
dosabb kivitelben és szerkezetben. Boronák és rögtörő hengerek,

„Mosoni-Drill“ tolókere-
kes és **„Hungaria-Drill“**
merítőkorongos bevált sorvetőgépek.

Tisztító- és szelelő-rosták, konkolyválasztógépek.

Borsajtók, szőlőzúzók és bogyzók.

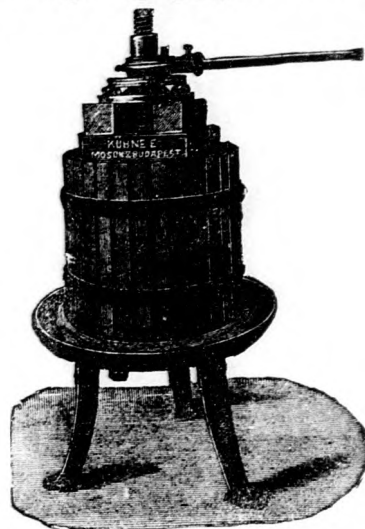
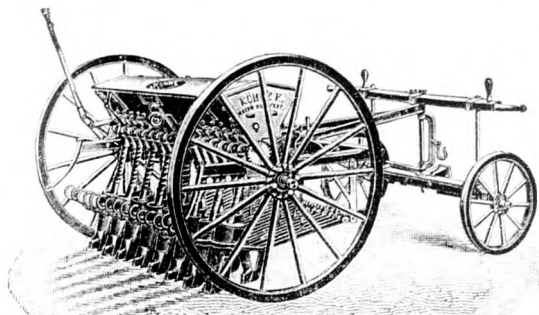
Uj! Szabadalmazott Casali-féle nagy
morzsolók erőműhajtásra. Takarmány-
készítőgépek.

Takarmánykamra
berendezések.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

— Árjegyzék szívesen küldetik. —

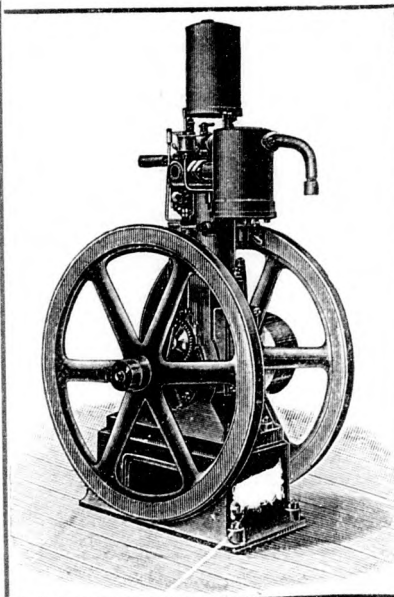
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink
(Bánki szabadalma).
**adómentes és-
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül
bárhon felállítható.

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kivá-
natra küldünk.

1900. évi forgalom 26000 zsák
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek második sorozata f. é. szeptember
18. és 19-én tartatik meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdemenyben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkográfiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypla, photo-, (auto)-
typla, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografikailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíttatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ-ORÁJZÉTE

BRAUSWETTER JÁNOS
1849
SZEGEDEN

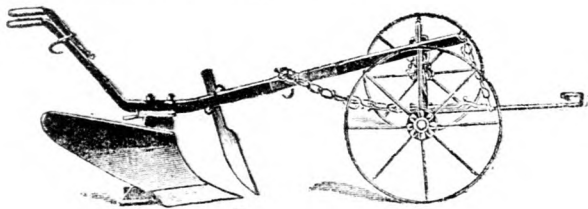
CS. ÉS KIR.
KIZÁRÓLAGOSAN
SZAB.
KRONOMETER
ÉS MŰÓRAS
FŐTÁLLÓJA.
A REMONTOIR
INGAORÁKNAK
STB. STB.
JAVÍTÁSOK
5-ÉVI
JÓTÁLLÁS
MELLETTI

ORAK ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
KÉSZPÉNZÉRT, VALAMINT,
RÉSZELETFIZETESRE

KÉPES ÁRJEJYZÉK INGYEN

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.
 Egy és többvasu aczélekéi, és talajművelő eszközei elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépgyára
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

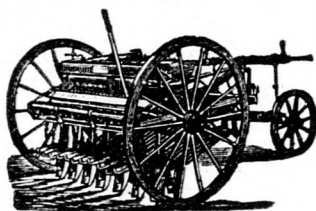
„Unicum Drill“ sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak. Valamennyi magnem egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerekek kicserélése nélkül vehető.

Magyarországi vezérképviselő:

**Szücs
 Zsigmond.**

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmetve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
 erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Szuperfoszfátot,

kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,**40°-os kálitrágyasót**

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)

vezető PFANHAUSER AG.

ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)

MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.

Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.

✻ **RUDAPEST** ✻

V., Báthory-utca 4. szám.

Gyümölcsértékesítésre, Borsajtólásra.

Gyümölcs- és szőlőpréseket.

Gyümölcs- és szőlőmalmokat.

Hydraulikus préseket. Szőlő morzsolókat.

Teljes álló és hordozható must-készülékeket.

Gyümölcs aszalókat és főzelék- és gyümölcshámozó és szeletelő készülékeket

gyárt és szállít, mint legújabb különlegességeket legkiválóbb és legmegfelelőbb elismert jó, többször díjazott szerkezettel

PH. MAYFARTH és Tsa

cs. és kir. egyedül szabadalmazott

✻ gazdasági gépgyár, vasöntöde és gőzhámor ✻

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronzéremmel.

Részletes katalógusok és számos elismerő levél ingyen. Közvetítők és viszonteladók kerestetnek.